

```

4780 GOTO 5000
4790 :
4800 REM
4801 REM
4802 REM
4803 REM
4810 :
4820 PRINT
4825 W=V+1
4830 FOR X
4835 FOR I
4840 PRINT
4850 NEXT:
4860 PRINT
4870 FOR I
4880 IF MD
(I+1);:GOT
4890 PRINT
4900 NEXT
4910 PRINT
4920 FOR I
4925 PRINT
4930 IF MD
D";:GOTO 4
4935 PRINT
4940 NEXT:PRINT
4950 PRINT"
4960 FOR I=2 TO 24 STEP 2
4965 PRINT"|";
4970 IF MD$(I+W-1)="
M8$(I)"";:GOTO 4980
4975 PRINT M8$(I);
4980 NEXT:PRINT"

```

Optimalizace

Ing. Marek Sušický, RNDr. Ondřej Zýka

Obsah

- Úvod
- Indexy
- Optimalizátor
- Joiny
- Bulk operace
- Peklo jménem ORM (Object-relational mapping)

```

4780 GOTO 5000
4790 :
4800 REM -----
4801 REM --- DARSTELLUNG ---
4802 REM --- DES MANUALS ---
4803 REM -----
4810 :
4820 PRINT" ";
4825 W=V+1:IF W<0 THEN W=W+14
4830 FOR X=1 TO 2:PRINT" ";
4835 FOR I=0 TO 23
4840 PRINT MD$(I+W);
4850 NEXT:PRINT:NEXT
4860 PRINT" ";
4870 FOR I=0 TO 23
4880 IF MD$(I+W)=CHR$(32) THEN PRINT M$(
(I+1));GOTO 4900
4890 PRINT MD$(I+W);
4900 NEXT
4910 PRINT:PRINT" ";
4920 FOR I=2 TO 24 STEP 2
4925 PRINT"|";
4930 IF MD$(I+W-1)=
0";:GOTO 4940
4935 PRINT" ";
4940 NEXT:PRINT" ";
4950 PRINT" ";
4960 FOR I=2 TO 24
4965 PRINT"|";
4970 IF MD$(I+W-1)=" " THEN PRINT" "
M$(I)" ";:GOTO 4980
4975 PRINT M$(I);
4980 NEXT:PRINT" ";

```


Úvod

Optimalizace

- Dvě pravidla optimalizace:
  - pravidlo č. 1: Nedělejte ji.
  - pravidlo č. 2: Zatím ji nedělejte.
- Tím není myšleno že nemáte optimalizovat, ale abyste nedělali „premature optimization“ (předčasnou optimalizaci), v jejímž jméně se páchají různá zvěrstva bez skutečné potřeby (řešící neexistující problém)
- Primárně programujte (vytvořte DB schéma, napište PL/SQL kód) tak aby dával logický smysl a aby vracel správné výsledky
- Až pokud máte odzkoušeno že v daném procesu je výkonnostní problém, teprve pak přistupte k optimalizaci a řešte ho

Optimalizace

- ladění procesu se bude velmi lišit podle toho co vlastně máte výkonem na mysli
- **propustnost** – cílem je maximální rychlost zpracování všech dat
- **latence** – cílem je minimální latence jednotlivých požadavků
- **škálovatelnost** – cílem je proces napsat tak aby dobře fungoval i při navýšení množství vstupních dat / současně pracujících uživatelů apod.
- často se zapomíná že neplatí rovnost mezi vysokou propustností a nízkou latencí (při vysoké propustnosti se často stává že latence zpracování některých požadavků dosahuje neakceptovaných hodnot)
- v podstatě záleží na tom jestli ladíte interaktivní nebo batch proces, batch procesy se ladí na celkovou propustnost, interaktivní na nízkou latenci

Brzdy výkonu

- pomalé SQL dotazy (tradičně)
- algoritmické brzdy
- spousta maličkých dotazů (ruční joinování, kontext switche)
- zbytečné změny dat

Základní doporučení

- načítejte data zjoinovaná
- namísto ručního joinování
- nechte to na DB (určitě to nedokážete lépe)
- provádějte minimum zápisů
- sesbírejte si změny z celého (vhodně setříděného) batche
- šetří úpravy indexů, zápisy do undo/redo
- používejte BULK operace (viz. dále)

Základní doporučení

- rozdrobení na maličké selecty je často důsledkem „naivního“ přepisu business procesu do PL/SQL podoby, např.
  - načtete informace o transakci
  - načtete informace o pobočce na které byla transakce zadána
  - načtete informace o zákazníkovi na jehož účtu byla transakce provedena
  - může být realizováno pomocí jednoho SQL dotazu a nebo pomocí tří SQL
- každý SQL příkaz má určitou režii – a to i když se jedná o soft-parse (o hard-parse ani nemluvě. tam je to ještě horší)
- databáze má joinování poladěné, dokáže ho optimalizovat pomocí vhodného algoritmu (v závislosti na množství dat zvolí nested loop, merge join, hash join apod.)
- jednotlivé SQL často sklouznou na hromadu index scanů, které jsou poměrně „nákladné“ kvůli random I/O operacím, a ve výsledku je „ruční“ join výrazně horší než skutečný join

Příklad

- **špatně:** načítání dat pomocí malých selectů

```
FOR t IN (SELECT * FROM transakce) LOOP
  FOR u IN (SELECT * FROM ucet WHERE id = t.ucet_id)
LOOP
  -- nejake zpracovani
END LOOP;
END LOOP;
```

- **dobře:** načítání dat v jednom joinu

```
FOR x IN (SELECT * FROM transakce t JOIN ucet u
          ON (t.ucet_id = u.id)) LOOP
  -- nejake zpracovani
END LOOP;
```

Příklad

- **špatně:** zpracování batche s update pro každý záznam

```
FOR t IN (SELECT ucet_id, vyse FROM transakce) LOOP
    UPDATE ucet SET aktualni_stav = aktualni_stav + vyse
        WHERE id = t.ucet_id;
END LOOP;
```

- **dobře:** konsolidace zápisů

```
FOR t IN (SELECT ucet_id, SUM(vyse) AS vyse FROM transakce
        GROUP BY ucet_id)
LOOP
    UPDATE ucet SET aktualni_stav = aktualni_stav + vyse
        WHERE id = t.ucet_id;
END LOOP;
```

```

4780 GOTO 5000
4790 :
4800 REM -----
4801 REM --- DARSTELLUNG ---
4802 REM --- DES MANUALS ---
4803 REM -----
4810 :
4820 PRINT" ";
4825 W=V+1:IF W<8 THEN W=W+14
4830 FOR X=1 TO 2:PRINT" ";
4835 FOR I=0 TO 23
4840 PRINT MD$(I+W);
4850 NEXT:PRINT:NEXT
4860 PRINT" ";
4870 FOR I=0 TO 23
4880 IF MD$(I+W)=CHR$(32) THEN PRINT M$(
(I+1));GOTO 4900
4890 PRINT MD$(I+W);
4900 NEXT
4910 PRINT:PRINT" ";
4920 FOR I=2 TO 24 STEP 2
4925 PRINT"|";
4930 IF MD$(I+W-1)=
0";:GOTO 4940
4935 PRINT" ";
4940 NEXT:PRINT" ";
4950 PRINT" ";
4960 FOR I=2 TO 24
4965 PRINT"|";
4970 IF MD$(I+W-1)=" " THEN PRINT" "
M$(I)" ";:GOTO 4980
4975 PRINT M$(I);
4980 NEXT:PRINT" ";

```


Indexy

Typy indexů

Typ indexu	Použití
B-tree index	<, =, > (interval hodnot)
Hash index	Existence
Bitmap index	Počet hodnot, prvek množiny
GIST index	Umožňuje definovat vlastní vyhledávací predikátory (pro multidimenzionální kostky ...)
Fulltext index	Textové zpracování

- Lokální a globální indexy
- Struktury pro in-memory databáze
- Speciální datové struktury (grafové databáze)

Indexy

- Kdy řešit definici a použití indexů
- Jak se chová null v indexu?
- Jaký je rozdíl mezi ASC a DESC?
- Datumy v indexech
- Záleží na pořadí ve složených indexech?
- Více indexů = rychlejší databáze

Indexy

- Přidávání a rušení indexů
  - Nejčastěji prováděná úprava na straně vývojářů i administrátorů
  - Přidání indexu zamyká tabulku – dopad na provoz
  - Mnoho indexů zpomalují změny v datech
  - Indexy zabírají diskový prostor
  - Přegenerování stávajících indexů a přepočítání statistik je součástí standardní administrace serveru – vyžaduje čas
- Přidávání a rušení indexů
  - Je jednoduché zjistit, že se index v konkrétním příkazu používá
  - Nedá se zjistit, v kterých příkazech se index používá – definuje optimalizátor
  - Dá se zjistit, že se index někdy používá
  - Dá se zjistit, které indexy by byly vhodné pro konkrétní příkaz přidat
  - Nedá se zjistit, které indexy by šlo vyhodit
  - Nezapomenout na pokrývající indexy

```

4780 GOTO 5000
4790 :
4800 REM -----
4801 REM --- DARSTELLUNG ---
4802 REM --- DES MANUALS ---
4803 REM -----
4810 :
4820 PRINT" ";
4825 W=V+1:IF W<0 THEN W=W+14
4830 FOR X=1 TO 2:PRINT" ";
4835 FOR I=0 TO 23
4840 PRINT MD$(I+W);
4850 NEXT:PRINT:NEXT
4860 PRINT" ";
4870 FOR I=0 TO 23
4880 IF MD$(I+W)=CHR$(32) THEN PRINT M$(
(I+1));GOTO 4900
4890 PRINT MD$(I+W);
4900 NEXT
4910 PRINT:PRINT" ";
4920 FOR I=2 TO 24 STEP 2
4925 PRINT"|";
4930 IF MD$(I+W-1)
=" " THEN GOTO 4940
4935 PRINT" ";
4940 NEXT:PRINT" ";
4950 PRINT" ";
4960 FOR I=2 TO 24
4965 PRINT"|";
4970 IF MD$(I+W-1)="" THEN PRINT" "
M$(I)" ";GOTO 4980
4975 PRINT M$(I);
4980 NEXT:PRINT" "

```


Optimalizátor

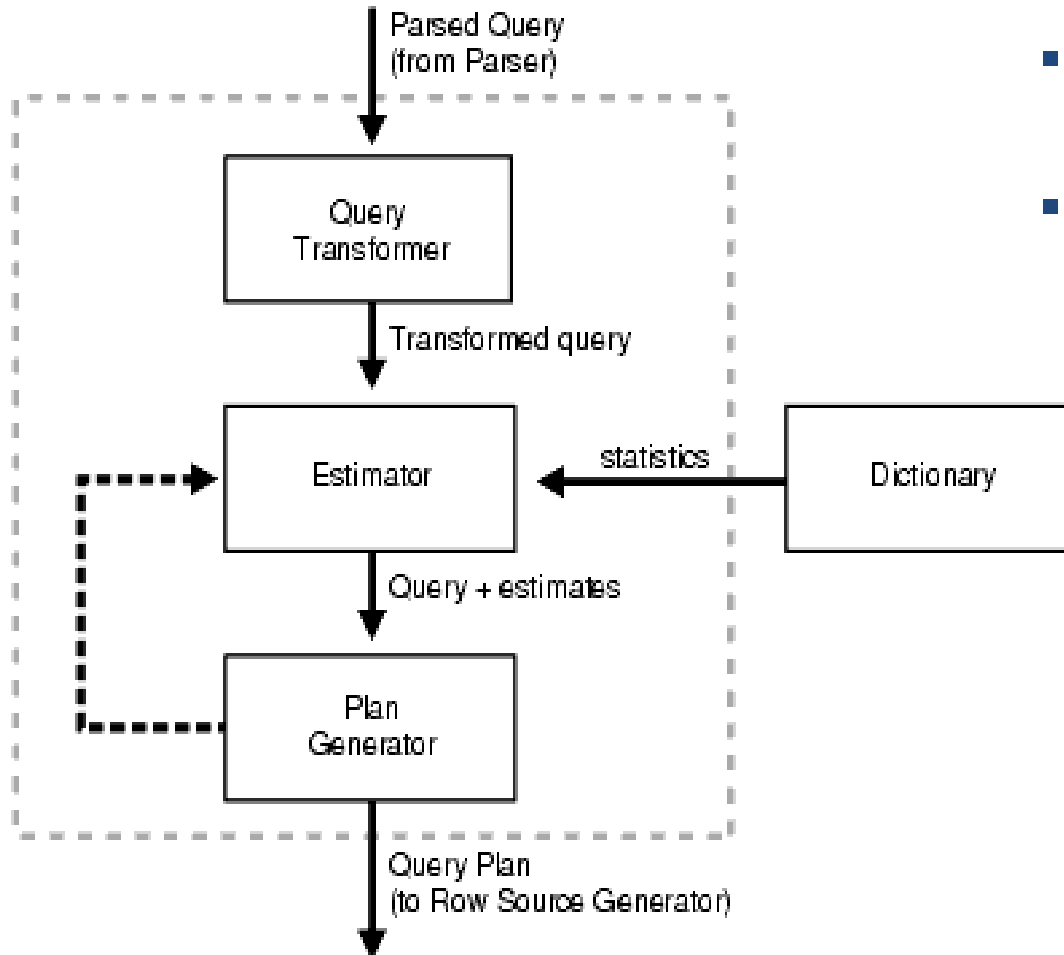

Optimalizace

- Pro SQL dotaz optimalizátor odhadne nejvhodnější exekuční plán
- Využití statistik – stará statistika může i několikařádově zhoršit výkon
- Módy optimalizace
  - Nejkratší čas odpovědi
  - Největší průtok dat (default)
- Optimalizace používá statistiku
  - Zastaralá statistika může výkon aplikace velice negativně ovlivnit
- Optimalizaci lze ovlivnit používáním tipů (Hint)
- NP-úplný problém

Optimalizátor

- Rozdělení dotazu do kroků
- Volba metody přístupu k tabulkám
- Volba pořadí přístupu k tabulkám

Exekuční plán

- Zobrazení exekučního plánu
  - Tabulka PLAN_TABLE
  - Dynamický pohled V\$SQL_PLAN
  - SQL analyzátor v Enterprise Manageru
  - EXPLAIN PLAN statement
  - Záložka Execution plan v SQL Developeru

```
SET AUTOTRACE ON
```

```
SELECT * from employee;
```

```
EXPLAIN PLAN FOR SELECT * FROM employee;
```

```
SELECT PLAN_TABLE_OUTPUT FROM TABLE(DBMS_XPLAN.DISPLAY());
```

Optimalizace

- Nejkratší čas odpovědi
  - Provedení dotazu tak, aby bylo prvních n řádků nalezeno nejrychleji
  - Vhodné pro interaktivní aplikace
- Největší průtok dat
  - Default mód pro Oracle
  - Provedení dotazu tak, aby byl celkový výsledek získán s minimem zdrojů
  - Vhodné pro aplikace v batch módu

Optimalizace

- Metodu lze zvolit inicializačním parametrem
  - Pro instance
    - Čas odpovědi
      - Init parameter: `OPTIMIZER_MODE = first_rows_n`
      - `ALTER SYSTEM SET OPTIMIZER_MODE = first_rows_n`
    - Průtok dat
      - Init parameter: `OPTIMIZER_MODE = all_rows`
      - `ALTER SYSTEM SET OPTIMIZER_MODE = all_rows`
  - Pro session
    - Čas odpovědi
      - `ALTER SESSION SET OPTIMIZER_MODE = first_rows_n`
    - Průtok dat
      - `ALTER SESSION SET OPTIMIZER_MODE = all_rows`
- n pro `first_rows_n` může být 1, 10, 100 nebo 1000

Statistiky

- Používá optimalizátor pro odhad nejlepšího plánu
- Příklady statistik
  - Tabulky (počet řádku, počet bloků, průměrná délka řádku)
  - Sloupce: počet různých hodnot, počet NULL, histogram
  - Indexy: Stránky, úrovně, cluster faktor
- Statistiky se neupravují ihned v rámci transakcí
- Přepočítávají se dávkově v rámci administrace
  - V pravidelných intervalech
  - Manuálně po změně dat
- ORACLE - PL/SQL package DBMS_STATS
- MS SQL – příkaz update statistics

Hinty

- Hint se zapisuje inline příkazů
- Používat jen v odůvodněných případech
  - Se změnou dat se může stát, že dotaz začne být extrémně neefektivní
- Kategorie hintů
  - Cíl optimalizace
  - Metoda přístupu
  - Transformace dotazu
  - Pořadí joinů
  - Způsob joinů
  - Paralelní provedení
  - Další
- Execution plan
  - Přesný popis výpočtu
  - Možno přidělit k danému příkazu

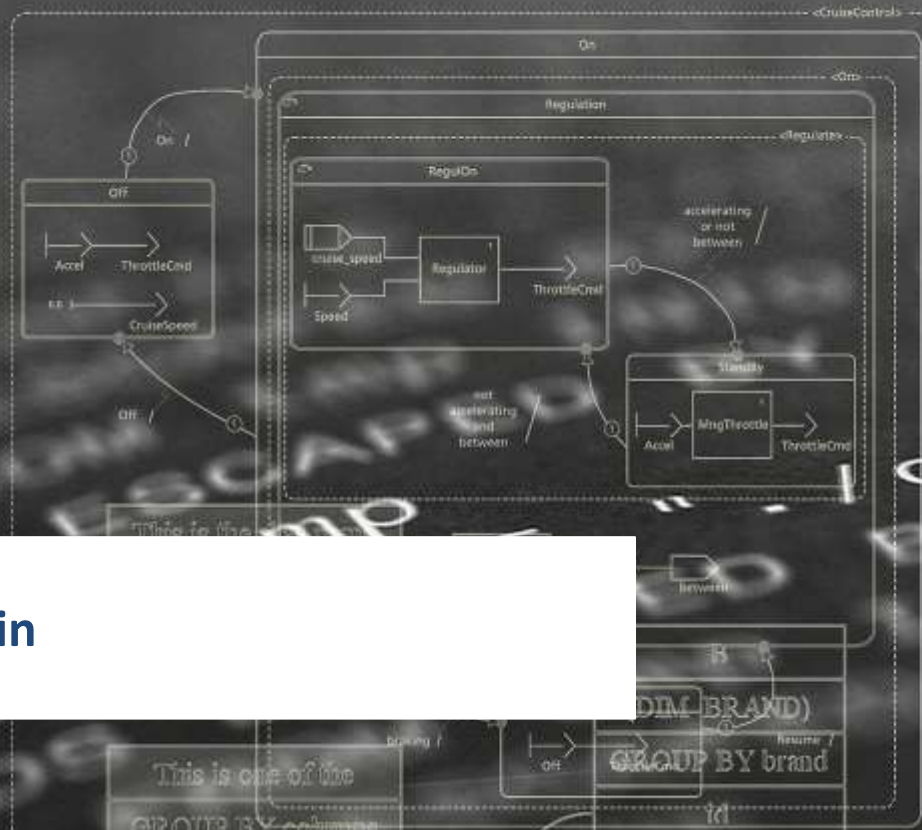
Profiling

- Analýza chování běhu aplikací
  - Na úrovni celého datového serveru
  - Na úrovni jednotlivých příkazů
- Oracle - AWR report
  - Funguje pouze pro „named library units“
  - Informace se sbírají na úrovni PL/SQL VM
- Sybase – sp_sysmon procedura

```

4780 GOTO 5000
4790 :
4800 REM -----
4801 REM --- DARSTELLUNG ---
4802 REM --- DES MANUALS ---
4803 REM -----
4810 :
4820 PRINT" ";
4825 W=V+1:IF W<8 THEN W=W+14
4830 FOR X=1 TO 2:PRINT" ";
4835 FOR I=0 TO 23
4840 PRINT MD$(I+W);
4850 NEXT:PRINT:NEXT
4860 PRINT" ";
4870 FOR I=0 TO 23
4880 IF MD$(I+W)=CHR$(32) THEN PRINT M$(
(I+1));GOTO 4900
4890 PRINT MD$(I+W);
4900 NEXT
4910 PRINT:PRINT" ";
4920 FOR I=2 TO 24 STEP 2
4925 PRINT"|";
4930 IF MD$(I+W-1)=
0";:GOTO 4940
4935 PRINT" ";
4940 NEXT:PRINT" ";
4950 PRINT" ";
4960 FOR I=2 TO 24
4965 PRINT"|";
4970 IF MD$(I+W-1)=" " THEN PRINT" "
M$(I)" ";:GOTO 4980
4975 PRINT M$(I);
4980 NEXT:PRINT" "

```


Join

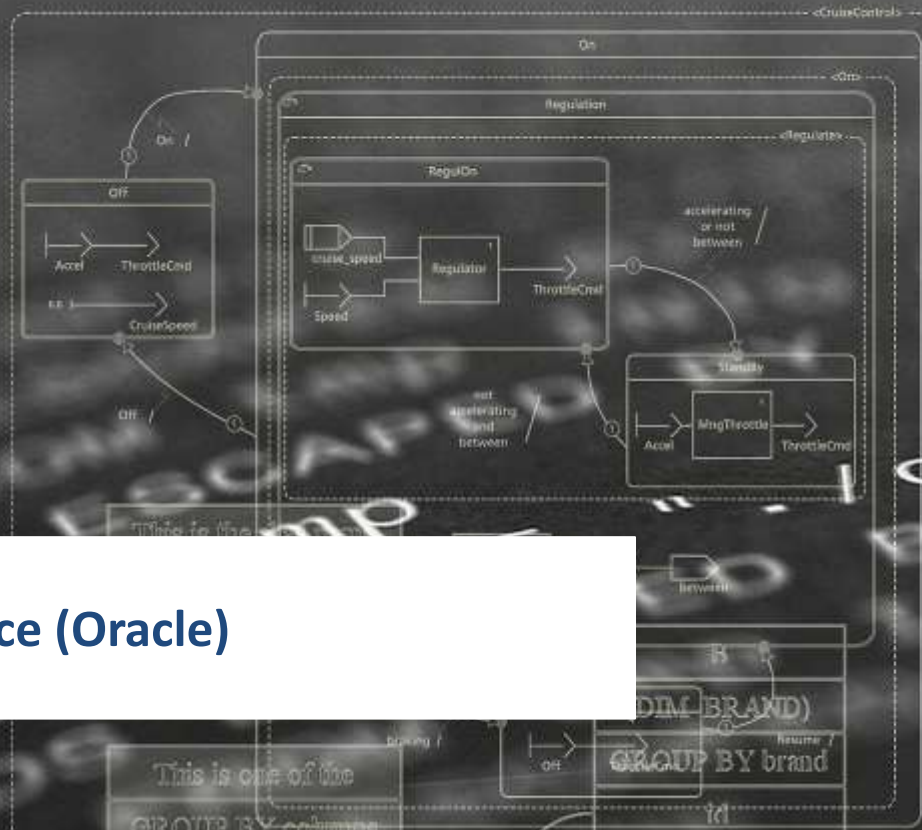
JOIN

- Typy joinů
  - Nested loops
  - Hash JOIN
  - Merge JOIN
- Pořadí joinování
  - optimalizátor sám řeší pořadí joinů
  - $n!$ možností pro n tabulek
- Bere v úvahu
  - velikost tabulek
  - počet kvalifikovaných sloupců (selektivitu where podmínek)
  - existenci indexů
  - existence statistik na join sloupcích (histogramy) – přesnější odhad
  - Strukturu tabulek (Index Organized Tables/Clustered index)
  - Partitioning tabulek (možnosti paralelizace výpočtu)

```

4780 GOTO 5000
4790 :
4800 REM -----
4801 REM --- DARSTELLUNG ---
4802 REM --- DES MANUALS ---
4803 REM -----
4810 :
4820 PRINT " ";
4825 W=V+1:IF W<8 THEN W=W+14
4830 FOR X=1 TO 2:PRINT " ";
4835 FOR I=0 TO 23
4840 PRINT MD$(I+W);
4850 NEXT:PRINT:NEXT
4860 PRINT " ";
4870 FOR I=0 TO 23
4880 IF MD$(I+W)=CHR$(32) THEN PRINT M$(
(I+1));:GOTO 4900
4890 PRINT MD$(I+W);
4900 NEXT
4910 PRINT:PRINT " ";
4920 FOR I=2 TO 24 STEP 2
4925 PRINT "|";
4930 IF MD$(I+W-1)=
0";:GOTO 4940
4935 PRINT " ";
4940 NEXT:PRINT " ";
4950 PRINT " ";
4960 FOR I=2 TO 24
4965 PRINT "|";
4970 IF MD$(I+W-1)=
M$(I)" ";:GOTO 4980
4975 PRINT M$(I);
4980 NEXT:PRINT " ";

```


Bulk operace (Oracle)

Bulk operace

- náhrada FOR smyček s DML operacemi
- jeden DML příkaz pro FORALL (jeden „rozšířený“ příkaz)
- používá „bind array“ ze kterého se načítají hodnoty
  - libovolná kolekce (ale indexovaná celým číslem)
  - indexované sekvenčně (lze obejít přes INDICES OF / VALUES OF)
- výsledky (počet modifikovaných řádek)
  - tradiční „cursor attributes“
  - SQL%ROWCOUNT – celkový počet (nespolehlivé s LOG ERRORS)
  - SQL%BULK_ROWCOUNT – počet pro každý „příkaz“

Bulk operace - shrnutí

- asi nejzásadnější vlastnost týkající se výkonu
- něco za něco : vyšší složitost za vyšší výkon
- novější verze automatizují (10g „cursor for loops“)
- pozor na paměť - data se ukládají do PGA

Bulk operace

- zpracování velkého počtu řádek
- problém s přepínáním kontextu (SQL – PL/SQL)
- řešení – seskupit načítání a zápisy dat
- založeno na kolekcích
- **FORALL**
  - modifikace dat (INSERT, UPDATE, DELETE, MERGE)
  - zápis dat z kolekcí do databáze
- **BULK COLLECT**
  - načítání dat z tabulek do kolekcí
  - implicitní i explicitní dotazy

Příklad - tradiční

```
DECLARE
    TYPE data_t IS TABLE OF moje_tabulka%ROWTYPE;
    v_data data_t := data_t();
BEGIN

    FOR v_rec IN (SELECT * FROM moje_tabulka) LOOP
        v_data.EXTEND;
        v_data(v_data.LAST) := v_rec;
    END LOOP;

END;
```

Příklad - BULK

```
DECLARE
    TYPE data_t IS TABLE OF moje_tabulka%ROWTYPE;
    v_data data_t := data_t();
BEGIN

    SELECT * BULK COLLECT INTO v_data FROM moje_tabulka;

END;
```

Bulk collect

- pro dotazy i kurzory : INTO => BULK COLLECT INTO
- kolekce se vždy plní sekvenčně od hodnoty 1
- nevyhazuje výjimku NO_DATA_FOUND
- znáte max. počet záznamů => varray
  - LIMIT nebo velikost tabulky
  - pokud velikost nestačí, tak výjimka
- jinak nested table nebo index-by table
- optimální velikost LIMIT závisí na situaci
  - množství paměti, počet procesů, ...

Bulk collect

- nelze použít %NOTFOUND hned po fetchi
  - přesunout %NOTFOUND na konec smyčky
  - po fetchi spočítat elementy v kolekci (0 => konec)
  - na konci spočítat elementy v kolekci (< limit => konec)
- kdy převést tradiční fetch na BULK COLLECT
  - před 10g vždy (včetně „cursor for loops“)
  - od 10g není třeba převádět „cursor for loops“ pokud
    - neobsahují DML operace
    - běží dostatečně rychle

Příklad - tradiční

```
DECLARE
    TYPE data_t IS TABLE OF moje_tabulka%ROWTYPE;
    v_data data_t := data_t();
BEGIN
    v_data.EXTEND(10);
    v_data(1).id := 1; v_data(1).hodnota := 'a';
    /* atd pro další hodnoty */

    FOR idx IN v_data.FIRST .. v_data.LAST LOOP
        UPDATE moje_tabulka SET hodnota = v_data(idx).hodnota
            WHERE id = v_data(idx).id;
    END LOOP;
END;
```

Příklad - FORALL

```
DECLARE
    TYPE data_t IS TABLE OF moje_tabulka%ROWTYPE;
    v_data data_t := data_t();
BEGIN
    v_data.EXTEND(10);
    v_data(1).id := 1; v_data(1).hodnota := 'a';
    /* atd pro další hodnoty */

    FORALL idx IN v_data.FIRST .. v_data.LAST
        UPDATE moje_tabulka SET hodnota = v_data(idx).hodnota
            WHERE      id = v_data(idx).id;

END;
```

```

4780 GOTO 5000
4790 :
4800 REM -----
4801 REM --- DARSTELLUNG ---
4802 REM --- DES MANUALS ---
4803 REM -----
4810 :
4820 PRINT" ";
4825 W=V+1:IF W<8 THEN W=W+14
4830 FOR X=1 TO 2:PRINT" ";
4835 FOR I=0 TO 23
4840 PRINT MD$(I+W);
4850 NEXT:PRINT:NEXT
4860 PRINT" ";
4870 FOR I=0 TO 23
4880 IF MD$(I+W)=CHR$(32) THEN PRINT M$(
(I+1));GOTO 4900
4890 PRINT MD$(I+W);
4900 NEXT
4910 PRINT:PRINT" ";
4920 FOR I=2 TO 24 STEP 2
4925 PRINT"|";
4930 IF MD$(I+W-1)=
0";:GOTO 4940
4935 PRINT" ";
4940 NEXT:PRINT" ";
4950 PRINT" ";
4960 FOR I=2 TO 24
4965 PRINT"|";
4970 IF MD$(I+W-1)=" " THEN PRINT" "
M$(I)" ";:GOTO 4980
4975 PRINT M$(I);
4980 NEXT:PRINT" "

```


ORM

ORM

- „Automatický“ převod mezi objektovým modelem v aplikaci a relačním modelem v databázi.
- Řeší jak strukturu tak manipulaci s daty
- Požadavek obecnosti řešení vynucuje použití obecných patternů pro struktury a algoritmy – nízká efektivita.
- ORM není schopno použít znalost kontextu.
- Často proto nutné obcházet z důvodů optimalizace.
- Programátor musí znát kontext a zároveň vědět jak ORM interně pracuje, jaký dopad bude mít změna parametrů.
- Kód píše vývojáři aplikace bez hlubší znalosti relačních databází.
- Object-relational impedance mismatch

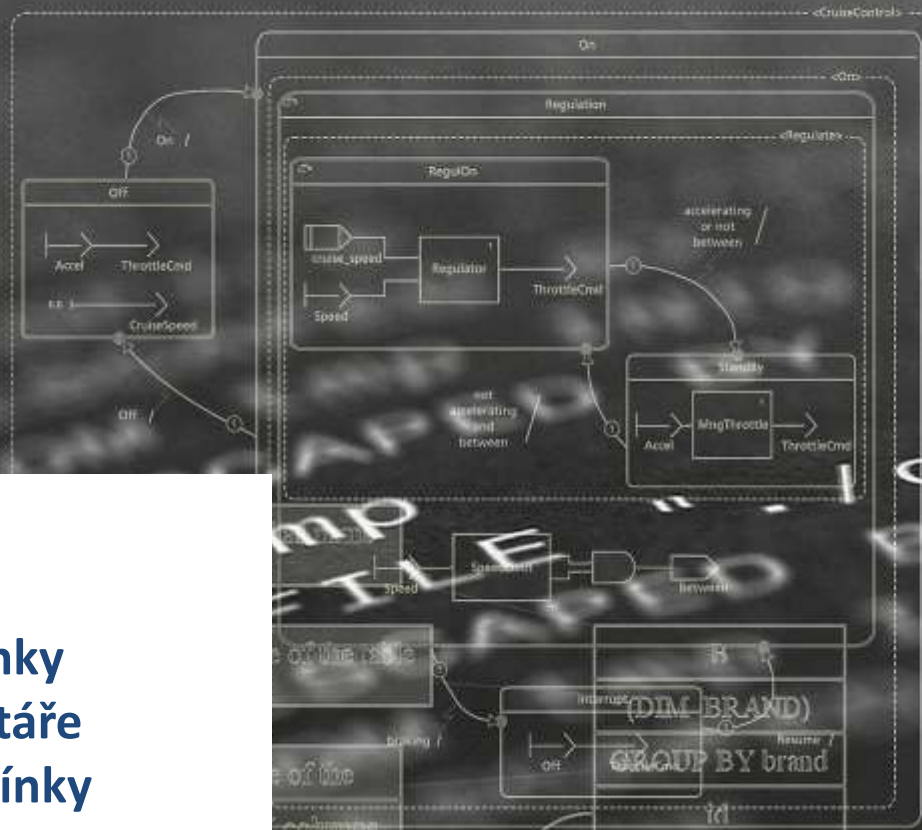
Co si zapamatovat

- Kdy provádět optimalizaci
- Jaké jsou cíle optimalizace
- Jak pracuje optimalizátor a jaké informace využívá
- Co jsou nejčastější brzdy výkonu
- Kdy používat HINTs a kdy ne

```

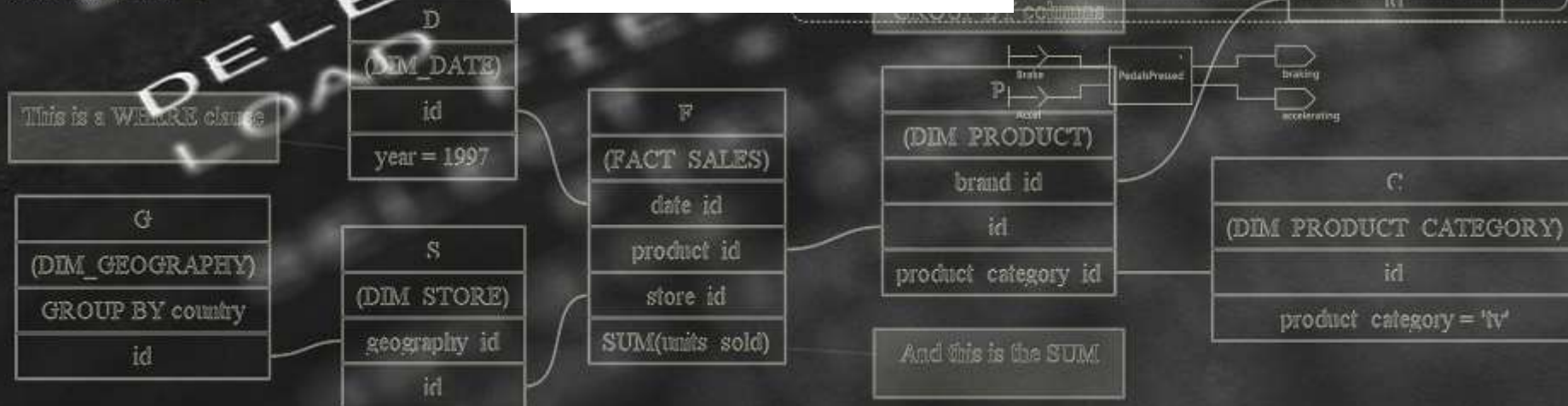
4780 GOTO 5000
4790 :
4800 REM -----
4801 REM --- DARSTELLUNG ---
4802 REM --- DES MANUALS ---
4803 REM -----
4810 :
4820 PRINT" ";
4825 W=V+1:IF W<8 THEN W=W+14
4830 FOR X=1 TO 2:PRINT" ";
4835 FOR I=0 TO 23
4840 PRINT MD$(I+W);
4850 NEXT:PRINT:NEXT
4860 PRINT" ";
4870 FOR I=0 TO 23
4880 IF MD$(I+W)=CHR$(32) THEN PRINT M$(
(I+1));:GOTO 4900
4890 PRINT MD$(I+W);
4900 NEXT
4910 PRINT:PRINT" ";
4920 FOR I=2 TO 24 STEP 2
4925 PRINT"|";
4930 IF MD$(I+W-1)=" " THEN PRINT"
";:GOTO 4940
4935 PRINT" ";
4940 NEXT:PRINT" "
4950 PRINT" ";
4960 FOR I=2 TO 24 STEP 2
4965 PRINT"|";
4970 IF MD$(I+W-1)=" " THEN PRINT"
"
M$(I)" ";:GOTO 4980
4975 PRINT M$(I);
4980 NEXT:PRINT" "

```


Diskuse

- Otázky
- Poznámky
- Komentáře
- Připomínky

This is a WHERE clause

G
(DIM_GEOGRAPHY)
GROUP BY country
id

D
(DIM_DATE)
id
year = 1997

S
(DIM_STORE)
geography id
id

F
(FACT SALES)
date id
product id
store id
SUM(units sold)

P
(DIM_PRODUCT)
brand id
id
product category id

And this is the SUM.

C
(DIM_PRODUCT_CATEGORY)
id
product category = 'iv'